

Vzťah starnutia a ekonomického vývoja

Gabriela Dováľová

Bratislava
29.10.2014

Dva smery v odbornej literatúre

- Prvý smer – starnutie populácie → záťaž pre verejné financie (napr. A. Sharpe (2011), D. E. Bloom a D. Canning (2008), Walder, A. B., Döring, T. (2012))
- Druhý smer – starnutie populácie → nové výzvy a príležitosti, ktoré majú potenciál pozitívne ovplyvniť ekonomický rast (napr. Accenture (2011), Prettner, K. (2012))

- chýbajú komplexné štúdie zaoberajúce sa striebornou ekonomikou
- prax:
  - kúpna sila,
  - úspory,
  - spotreba domácností,
  - nové príležitosti pre inovatívne firmy ako reakcia na potreby seniorov,
  - exportný potenciál tovarov a služieb pre strieborných

Exportný potenciál tovarov a služieb pre strieborných

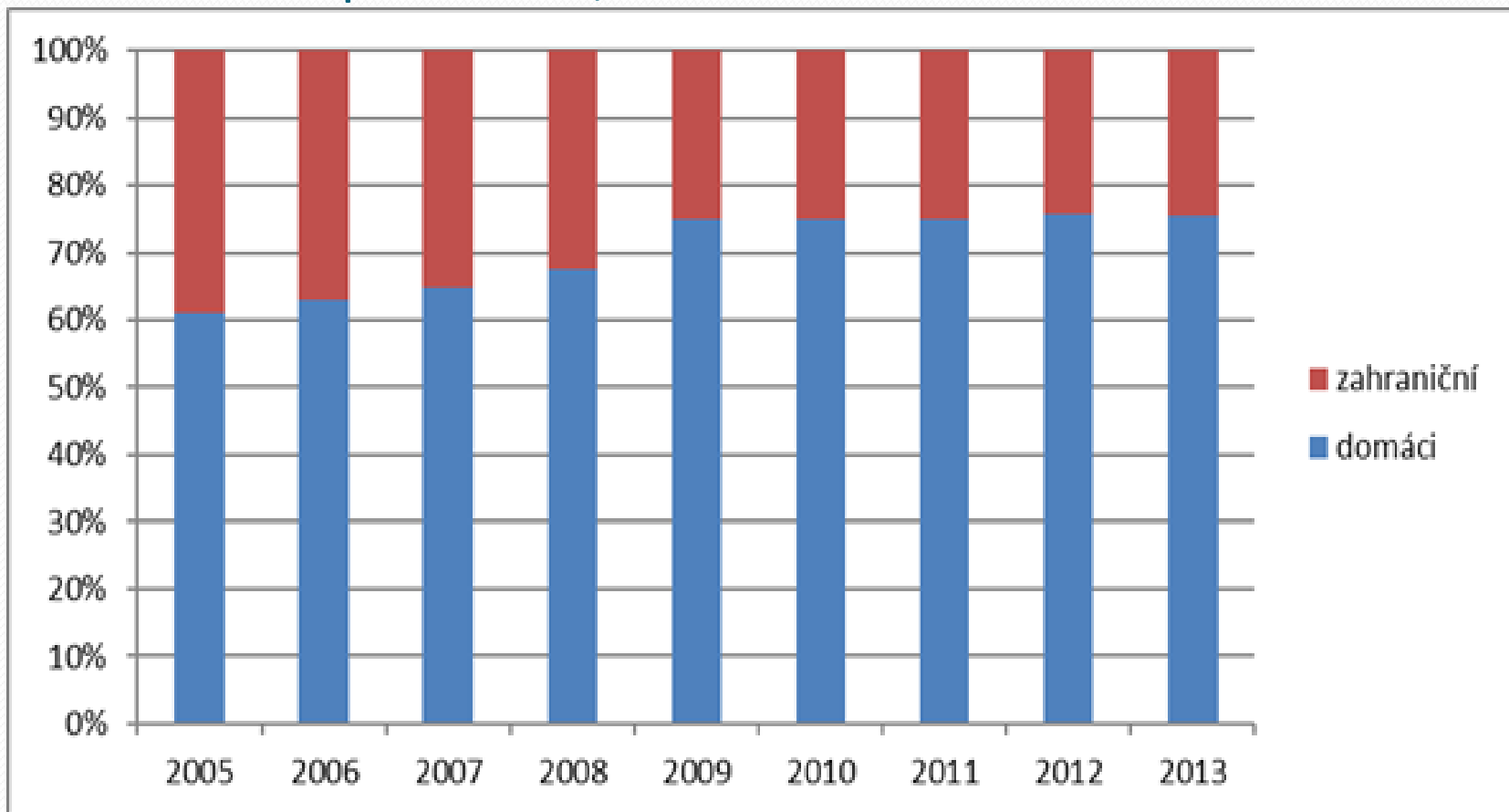
- C. Vistesena (2009) - krajiny, ktoré budú v budúcnosti čeliť problémom súvisiacim so starnutím populácie, v prípade, že si budú chcieť udržať vyššie tempo rastu HDP, sa budú musieť vo väčšej miere spoliehať na zahraničný dopyt a export
- Y. Yao, M. Yu (2009) - exportne orientovaný rastový model v Číne je pre ňu nevyhnutnou voľbou vzhľadom na demografický vývoj a nízky stupeň urbanizácie

- J. Banister, D. E. Bloom, L. Rosenberg (2010) - limity globálnych exportných trhov
- D. E. Bloom, D. Canning, L. Rosenberg (2011) - nie všetky krajiny môžu dosahovať čistý export v tom istom čase
- “Transparency Market Research“ (2014) - veľký exportný potenciál, ktorý sa otvára pre Európu a USA v súvislosti s tzv. „anti-ageing“ trhom v ázijsko-pacifickom regióne ale aj s trhom technologicky vyspelých medicínskych zariadení

**Kúpeľníctvo a kúpeľný cestovný ruch na Slovensku
(prípadová štúdia strieborného odvetvia)**

Podiel zahraničnej a domácej klientely na celkovom počte návštevníkov kúpeľov v SR, 2005-2013

Zdroj: Spracované z údajov SACR

Návštevnosť kúpeľov v SR podľa krajín, r. 2013

	Počet návštevníkov	Podiel na zahraničných návštevníkoch, %	Podiel v %, celkom
Česká republika	25 618	37,6	9,2
Nemecko	10 915	16,0	3,9
Rusko	5 732	8,4	2,1
Izrael	5 693	8,4	2,0
Poľsko	4 169	6,1	1,5
Rakúsko	3 221	4,7	1,2
Ukrajina	2 879	4,2	1,0
Spolu za 7 najvýznamnejších krajín	58 227	85,5	20,9
Spolu zahraniční	68 118	-	24,5
Spolu domáci	210 311	-	75,5
Spolu SR	278 429	-	-

Zdroj: Spracované z údajov SACR

Kúpeľníctvo a kúpeľný cestovný ruch na Slovensku (prípadová štúdia strieborného odvetvia)

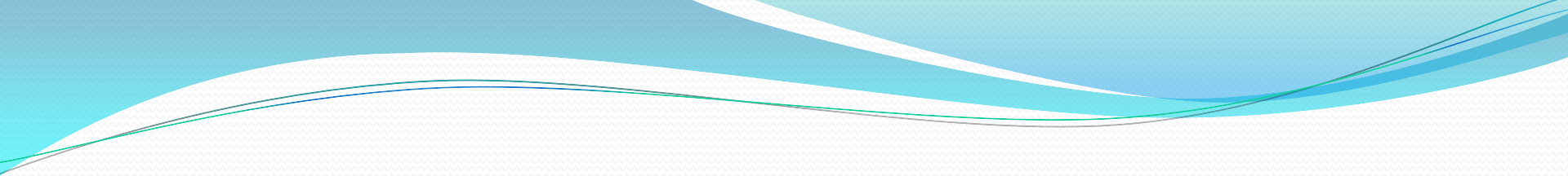
- prieskum v mesiacoch august-september 2014
- 1/3 slovenských kúpeľov
- kvalitatívna metóda – hĺbkové rozhovory

Zameranie a cieľ prieskumu

- Zameranie: zmapovanie názorov a postojov predstaviteľov vedenia vybraných liečebných kúpeľov na potenciál striebornej ekonomiky Slovenska najmä v oblasti kúpeľníctva, na zachytenie hlavných trendov a príležitostí v tejto oblasti v súvislosti s nadchádzajúcimi demografickými zmenami
- Cieľ: identifikovať bariéry, s ktorými sa podnikatelia z tejto oblasti najčastejšie stretávajú a zistiť, aké opatrenia zo strany štátu by im umožnili lepšie využiť tento potenciál

Príležitosti

- potenciál striebornej ekonomiky – poskytovanie zdravotnej a dlhodobej starostlivosti
- oblasť zdravotného cestovného ruchu (stomatologické, skrášľujúce pobyty pre strieborných, poskytovanie zdravotných a kúpeľných služieb v jednom balíku ai.)
- export komplexného balíka služieb (soc. služby v zariadeniach pre seniorov, služby zdravotníckeho ale aj kúpeľného charakteru)

-
- lepšie využitie možností – kvalitné prírodné liečivé zdroje a prírodné pramene
  - nevyužitú príležitosť z pohľadu výskumu liečivých účinkov prameňov

- rozdiel v podiele domácej a zahraničnej klientely aj v podiele samoplatcov – veľký potenciál v segmente zahraničných seniorov, ktorým hradí pobyt zahraničná zdravotná poisťovňa
- využívanie kúpeľných služieb preventívneho charakteru najmä strieborných klientov – väčšie riziko vzniku resp. rozvinutia ochorenia

Trendy

- malé kúpele – posilnenie kvality z odbornej stránky v oblasti klasického cestovného ruchu s liečebnými procedúrami a medicínskou starostlivosťou
- väčšie kúpele – diverzifikácia ponuky smerom k moderným formám aktivít (napr. relax, wellness ai.)

- maximálny rozsah služieb „pod jednou strechou“, fakultatívne výlety do okolitých miest, skvalitňovanie doplnkových služieb
- rast dopytu po zdravej výžive (napr. po bio produktoch), po poradenstve výživových poradcov

Bariéry

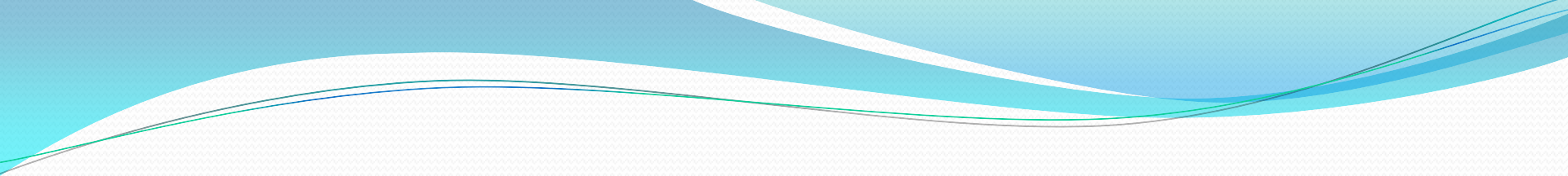
- bariéry realizovania striedanej ekonomiky na Slovensku – problémy s odbytom (nízke pracovné príjmy resp. nízke dôchodky), nedostatočná podpora podnikateľského prostredia zo strany štátu, nedostatok financií (napr. na inovácie)
- bariéry s najnižšou intenzitou – nízka informovanosť firiem o možnostiach, prevládajúce stereotypy v spotrebe starších ľudí, ich nízka mobilita

- bariéry s exportom kúpeľných služieb do zahraničia – legislatívne obmedzenia, nedostatočná podpora podnikateľského sektora zo strany vlády, jazyková bariéra, nízka kvalita cestnej infraštruktúry, prijatie Eura, kvalita sociálnej infraštruktúry, zložitá spolupráca so samosprávnymi orgnánmi

Odporúčania pre HP

- väčšia podpora zo strany štátu (eurofondy a štátne dotácie poskytovať plošne a nie individuálnym uchádzačom)
- Prehĺbenie výskumných aktivít zameraných na predmet kúpeľných služieb (lepšie poznanie liečebných účinkov vody)
- Štát a regionálne združenia cestovného ruchu – agenda propagácie a reklamy

-
- rozvíjať preventívny a edukačný charakter kúpeľných pobytov
  - preradovanie pacientov zo skupiny liečby indikácií preplácaných poisťovňami (skupina A) do skupiny indikácií, pri ktorých je spoluúčasť pacientov výrazne vyššia (skupina B)

Ďakujem za pozornosť